

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 3

18. ledna 2009

Cena: 7 Kč

89. VÝROČÍ VZNIKU NAŠÍ CÍRKVE PŘIPOMNĚLA SLAVNOSTNÍ BOHOSLUŽBA

Tradiční bohoslužba k výročí vzniku naší církve letos měla dva netradiční prvky. Účastníci mohli z úst bratra patriarchy Tomáše Butty po letech opět slyšet podstatnou část "Provolání národu československému", které zde bylo čteno přesně na den před 89 lety: „Věrní velikému odkazu svatého mučedníka kostnického "Pravdy každému přejte", po velikých bojích a vnitřních strastech, jimiž rozhárána trpí náboženská duše národa československého, uvědomili jsme si povinnost, kterou přítomné dny velikého osvobození ukládají i stavu duchovnímu. Opět a opět usvědčuje nás vývoj veškerého života ve svobodné republice Československé o pravdivosti výroků velikého našeho filosofa, že česká otázka jest stále ještě otázkou náboženskou, otázkou tolikrát řešenou, ale pro nepřízeň poměrů nikdy nedořešenou... Proto, aby konečně osvobozen byl duševní a náboženský život náš, a tím aby opět bylo očištěno i mravní, rodinné a sociální žití českého člověka na podkladě dosavadní křesťanské kultury, jak vyvinula se u nás svérázně zásluhou apoštolů soluňských Cyrila a Metoděje, Mistra Jana Husa a Českých bratří, přikročilo duchovenstvo československé, sdružené v "Klubu reformního kněžstva", na svém sjezdu 8. ledna 1920 ku zřízení samostatné církve československé. ...Stěžejní

zásadou církve československé jest svoboda svědomí a náboženského přesvědčení jednoho každého tak, aby se nikomu nesmělo z jeho dobrého přesvědčení nic brát ani vnucovati. Neboť chceme, aby konečně přítrž byla učiněna náboženským bojům v národě a žádáme si svobody svědomí a náboženského přesvědčení nejen pro sebe, nýbrž i pro každého jiného, buď si on kdokoliv...“

Liturgii střídavě vedli bratr patriarcha dr. Tomáš Butta, slovenský biskup dr. Jan Hradil, královéhradecký biskup Štěpán Klásek, plzeňský biskup Michael Moc a pražský biskup dr. David Tonzar, který posloužil kázáním na texty Iz 50,4-8a, Jk 2,12-24 a Mt 5,13-20. Ve své promluvě připomněl, že mnohé hřívný z odkazu zakladatelů církve jsme promrhali a mj. připomněl členům církve, že by se měli zamyslet nad tím, jak svědčí o naší církvi i o Kristu.

Bohoslužbu doprovázel zpěvem vánočních písní místní sbor Resonance. Druhým netradičním bodem bylo vysluhování svátosti svěcení kněžstva sestře Michaela Kajlíkové z pražské diecéze a sestře Alici Klimové z bratislavské diecéze. Skutečnost, že církev stále získává nové služebníky, byla jistě povzbuzením pro všechny přítomné, které neodradilo ani to, že nějakou dobu nefungovala elektřina.

(noe)

Na slavnostní bohoslužbě přijaly svátost svěcení kněžstva sestry Michaela Kajlíková a Alici Klimová (zleva)

Z 96. ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍ RADY

Pobožností na text Mt 3,13nn a písní 234 zahájil 96. zasedání ústřední rady, které se konalo minulou sobotu v Praze - Dejvicích, královéhradecký biskup Štěpán Klásek. Po schválení

zápisu z minulého zasedání a doplnění programu pokračoval ideovým referátem bratr patriarcha dr. Tomáš Butta. Uvedl mj. zprávu o své činnosti a oznámil, že zasedání právní rady se bude konat 19. ledna. Předložil také návrh na přípravu aktivit k jubilejnímu roku církve, který připravili společně s přednostou naukoveho odboru ústřední rady prof. Zdeňkem Kučerou. Návrh předpokládá, že v každé náboženské obci bude 90. výročí vzniku církve připomenuto vlastními akcemi, která by měla seznámit veřejnost se základními atributy naší církve. Ústředí by mělo uspořádat konferenci, výstavu, vydat publikaci o církvi a připravit setkání mládeže. Pražský biskup dr. David Tonzar informoval, že pražská diecéze připravuje publikaci o náboženských obcích a sborech pražské diecéze, která by měla obsahovat i jejich historii. Navrhl, aby podobná publikace (i ve stručnějším rozsahu) byla vydána celocírkve a byly zahrnuty všechny diecéze. Rovněž připomněl, že Českobratrská církev evangelická měla pro oslavy své motto, které všechny aktivity uvádělo. Podobné motto by měla mít i naše církve. Ústřední rada po delší diskusi předložený materiál schválila a uložila bratru patriarchovi, aby do příštího zasedání předložil ve spolupráci s přednostou naukoveho odboru bodový seznam aktivit pro rok 2010, který by vzal v potaz náměty z diskuse (motto, prezentaci jednotlivých náboženských obcí, zapojení diakonie apod.). Dalším bodem ideového referátu byl kazatelský cyklus pro jubilejní rok. Byl navržen Český misál 1919-1920, který byl zpracován bratrem farářem

Františkem Mocem. Ústřední rada návrh schválila s tím, že revize se ujmou plzeňský biskup Michael Moc a bratr farář dr. Zdeněk Kovalčík. Bratr patriarcha pak informoval o zasedání biskupské rady, kterého se zúčastnil i předseda parlamentní komise pro narovnání vztahu státu a církvi ing. Jan Kasal. Ten informoval biskupskou radu o přípravě zákona, který by měl být předložen parlamentu ke schválení.

Posledním bodem ideového referátu byl přípis přednosty naukoveho odboru prof. Zdeňka Kučery, který upozorňoval na obsah a způsob zpracování hesla o naší církvi v české verzi internetové encyklopedie Wikipedia. Ústřední rada uložila přednostovi naukoveho odboru, aby zpracoval nový text, který bude na stránky Wikipedia dodán.

V referátu vzdělávání, který vedl slovenský biskup dr. Jan Hradil, projednala ústřední rada zprávu o převzetí koleje v Roháčově ulici a uložila úřadu ústřední rady připravit do příštího zasedání návrh rozpočtu, včetně údržby uvedené nemovitosti. Dr. Jan Hradil podal návrh, aby se sešli žižkovský farář, pražský biskup a bratr patriarcha a připravili kolejný řád. Uvedl, že je třeba zabezpečit i koncepci pro praktickou část výkonu povolání duchovního naší církve, na které by se měl podílet Husův institut teologických studií. Ústřední rada pak jmenovala komisi, která by měla připravit koncepci duchovní přípravy bohoslovců a využít koleje v Roháčově ulici ve složení: prof. Zdeněk Kučera, dr. David Tonzar, dr. Jan Hradil a bratr patriarcha dr. Tomáš Butta.

Dokončení na str. 3

ČASOVOST A NADČASOVOST "PROVOLÁNÍ" z 11. 1. 1920

Dne 11. ledna roku 1920 byla vyhlášena nová křesťanská církev v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Propůjčení tohoto chrámu od pražského magistrátu inicioval modernistický kněz dr. Karel Farský. Sloužil zde již na Nový rok za velké účasti věřících z celé Prahy bohoslužby v mateřském jazyce podle Českého misálu vydaného péčí Klubu reformního duchovenstva. Také 11. ledna, tedy již po nelehkém rozhodnutí o vzniku nové církve dne 8. ledna 1920, zde byla sloužena česká bohoslužba, kterou vedl dr. Karel Farský s dalšími kněžími. Při ní bylo z kazatelny slavnostně přečteno "Provolání národu československému". Zazněly hymny i svatováclavský chorál.

Autorem prohlášení nové církve vydaného 10. ledna 1920 byl patrně dr. Karel Farský, který je pod dokumentem podepsán společně s Bohumilem Zahradníkem Brodským, Gustavem Procházkou a Ferdinandem Stiborem (Otištěno v Právu národa č. 2 ze dne 15. ledna; V: Spisar, A.: Ideový vývoj církve československé. Praha 1936, s. 327-329). Prohlášení a podobné dokumenty mívají zpravidla obecnější charakter. V případě "Provolání" nešlo o kredo ani o ucelenou nauku nové církve, nýbrž jen o určité nastínění programu. A přece je v tomto dokumentu naznačeno vše důležité,

z čeho církev vznikla a co je jejím cílem. Je dokumentem, ke kterému je třeba se stále vracet a usilovat o jeho hlubší porozumění.

Ke každému dokumentu je možné přistupovat v kontextu doby a spatřovat v něm, co je zřetelně časově a historicky podmíněné. Z tohoto dokumentu na nás dýchá atmosféra tehdejší doby. Je prostoupen euforií spojenou s prvními roky svobodné Československé republiky. Zmíněn je výslovně filosof a politik Tomáš Garrigue Masaryk, připomínána je náboženská krize a rozpor mezi tehdejší Římskokatolickou církví a novou dobou, kulturou i českým národem. To vše jsou velmi silné dobové společensko-politické a historické motivy, které byly jistě přítomny při vzniku nové církve.

Co však je pro nás cenné, je nadčasový základ tohoto dokumentu. Je zde jednoznačně prohlášeno, že Církev československá husitská je "založena na základě evangelia Kristova". Naším základem, východiskem i normou bylo a je "evangelium Kristovo" (srov. Ga 1,7). Toto evangelium je jen jedno, není lidské, ale Boží (Ř 1,1; 1 Te 2,8), je stejné ve všech dobách, neboť je neměnitelné, neboť je věčné (Zj 14,6). Jako bylo na počátku křesťanství, v roce 1920, tak je jeho obsah stejný i dnes. Evangelium je jedno, ale musí

být vždy nově interpretováno, přetlumočeno, předáváno.

Naše církev vznikla v roce 1920 ve snaze vyrovnat se s novou dobou, to znamenalo snahu "moderně" – aktuálně zvěstovat evangelium. Ale církev nemůže být jen časová, moderní, musí mít i svou tradici, minulost, hloubku. Chce-li nést církev plody, musí mít hluboké kořeny a silný kmen. Tato tradice je v dokumentu také obsažena a popsána. Církev československá husitská se přihlásila nejen ke křesťanské kultuře jako takové, ale i ke specifickým tradicím – tradici cyrilometodějské, husitské a bratrské. Tyto tradice tvoří naše trvale inspirující duchovní dědictví i vnitřní kontinuitu.

V dokumentu se vyskytují často slova jako "svoboda", "osvobození". Jistě to patří k tehdejší době. Bylo zdůrazňováno, že se svobodou politickou získanou v roce 1918 má být spojena i svoboda vnitřní, svoboda náboženská. Tím se dostáváme ke "stěžejní zásadě svobody svědomí". Tato zásada byla současně od počátku předmětem kritiky. A to i kritiky ze strany původně blízkého spolupracovníka dr. Karla Farského, kterým byl Matěj Pavlík, pozdější pravoslavný biskup Gorazd. Kritizoval prohlášení právě v tomto bodě a kladl si nad touto zásadou otázku. „Chápal jsem vždy svobodu svě-

Pokračování na str. 3

ZE VZPOMÍNEK BR. FARÁŘE OLDŘICHA VÍTA 2

Pokračování z minulého čísla
* Co se odehrávalo po oznámení o Palachově úmrtí?

Národ byl v pohybu, můžeme-li to tak nazvat. Václavské náměstí bylo přeplněné davy lidí, kteří přicházeli uctít Palachovu památku.

I my na Husově fakultě jsme se rozhodli učinit rázný krok. Burcoval k němu vlastně už 16. leden, jenže jsme zvažovali účinnost takového postoje. U rampy Národního divadla

Jan Zajíc

se odvíjela hladovka na podporu Palachových požadavků. Současně ve sdělovacích prostředcích se denně objevovaly zprávy o tom, jak mladí lidé obdobným způsobem jako Palach obětují své životy, údajně z týchž pohnutek. Spolu s Lubošem Hrudníkem jsme si opatřili stan a v nedělní odpoledne 20. ledna jej postavili na Staroměstském náměstí poblíž Husova pomníku. Jako studenti bohosloví národní reformační církve jsme cítili, že právě tady je ten pravý prostor k vyjádření našeho nesouhlasu s okupací naší země a také důvěryhodné místo k volání, aby ustaly další zoufalé pokusy o sebeoběti. Naše setrvání na Staroměstském náměstí bylo zásahem SNB přerušeno asi 2 hodiny nato a my z památného náměstí vykázáni.

ČASOVOST A NADČASOVOST "PROVOLÁNÍ" Z 11. 1. 1920

Dokončení ze str. 1
domí jako problém občanský a problém náboženský, ale je mi nejasná jako problém církevní... V jakém smyslu církev, jako vyhraněná společnost s určitými ideovými předpoklady a s určitými formami, vůči svým členům může prohlásit svobodu svědomí, to mi není jasné" (cit. Šuvarský, J.: Biskup Gorazd. Praha 1979, s. 113). Nevede taková zásada k libovůli, anarchii? Nemají některé problémy naší církve souvislost právě s touto špatně pochopenou a vykládanou zásadou, kdy se stává měřítkem individualismus a subjektivismus? Jestliže je významným motivem "Provolání" zásada svobody svědomí a náboženského přesvědčení, pak je v něm současně takto stručně vyložena: „Chceme, aby konečně byla učiněna přítrž náboženským bojům v národě a žádáme si svobody svědomí a náboženského přesvědčení nejen pro sebe, nýbrž i pro každého jiného.“ Tato zásada je spatřována již ve výroku mistra Jana Husa „pravdy každému přejte“. Je však zřejmé, že Husovi šlo o pravdu Kristovu, ne o pravdu kohokoliv a jakoukoliv. Zásada svobody svědomí a náboženského přesvědčení se stala jedním z témat i na II. vatikánském koncilu Římskokatolické církve. Tam

Nezbylo než připojit se k řadě stávkujících hladovkářů u Národního muzea. Odtud někteří stávkující odešli, avšak jiní přicházeli. Solidarizovat se s Palachovou památkou bylo příznačné a stalo se výzvou být při tom. Situace se však stávala nepřehlednou. Na adresu stávkujících se snášela obvinění, že se mezi nimi skrývají kriminální živly a lidé práce se stítecí. Bylo třeba ihned zareagovat a pomluvy a nářčení vyvrátit. Napříště nebyl mezi námi nikdo, kdo se neprokázal buď občanským průkazem a nebo studentským indexem. Několik jednotlivců se s námi muselo nechťně rozloučit. I tak se počet stávkujících pohyboval kolem padesáti osob. Z Husovy fakulty k nám přibyla sestra Hana Benešová a zhruba v téže době i student Střední průmyslové školy železniční Jan Zajíc...

Cestoval do Prahy ze Šumperka od nočních hodin. Byl skrz naskrz promočený. Když našel místo, kde jsme stávkovali, okamžitě se mezi nás přihlásil a ke stávce se připojil. Musel se však přizpůsobit neobvyklým podmínkám, což mu sice naponejprv bylo proti mysli, ale zakrátko se přizpůbil. Byl neobyčejně sdílný a ze široka líčil neutěšenou situaci ve městě, kde studoval. Jeho osobní zážitky se zdály být neuvěřitelné, bohužel byly pravdivé, jak se později ukázalo. Stal jsem se tichým posluchačem Zajícových výpovědí a tak i vzbudil jeho důvěru. Jinak rampa muzea byla každodenně od rána do pozdní noci obklopena stovkami přihlížejících. Pražané dodávali stávkujícím suché části oblečení, přinášeli horký čaj. Nebylo dne, kdy by chyběli zástupci tisku, rozhlasu a televizních stanic, našich i zahraničních. Svě sympatie projevovali i někteří poslanci Národního shromáždění a také svou podporu vy-

řádili představitelé naší církve.

V časných ranních hodinách ve čtvrtek 23. ledna dorazila na místo jednotka policie a všechny stávkující zahнала do připravených policejních vozů a dopravila je na obvodní oddělení bezpečnosti v Krakovské ulici. Byli jsme namačkáni v jedné místnosti a čekali, co se bude dál dít. Teprve po poledni jsme byli po částech a v malých hloučcích propouštěni a dovolu-nám vzít si z jiné místnosti své osobní věci. Ty tu byly naházeny bez ladu a skladu na velké hromadě. Hodně se ztratilo a tak se nevrátilo majitelům. Vše nasvědčovalo tomu, že zadržením stávkujících hladovkářů došlo rázem k ukončení hladovky. Tak to také viděl i novinář Jiří Lederer, autor knížky věnované památce Jana Palacha. Skutečnost se však s mým názorem Ledererovým poněkud rozchází. Pravda se nachází někde uprostřed. Lederer svou knížku o Palachovi psal již v německém exilu, a tak neměl možnost si některá fakta osobně ověřit. Pro úplnost musím vysvětlit, že menší část hladovkářů si usmyslila v hladovce pokračovat. Prostor ke svému zámeru našla v místnosti sekretariátu SVS, kde prodlévala od ranních do podvečerních hodin. Na noc se uchýlovala do soukromí, jelikož se budova sídla dětských a mládežnických organizací uzavírala a nebylo možno v ní přenocovat. Takže až do soboty byla hladovka několika vytrvalci dodržena. Jan Zajíc byl ve svém postoji nesporně důsledný. Slib byl pro něj nepsaným zákonem, jehož se držel stůj co stůj. Pro zbývající rána se objevoval jako jeden z prvých. Jen již méně mluvil a umenšoval své prožitky z města svých studií. Bylo pro něj samozřejmostí účast na Palachově pohřbu.

Pokračování příště

Tomáš Butta

Z 96. ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍ RADY

Dokončení ze str. 1

V organizačně právním referátu, který vedla ing. Miroslava Studenovská, byla ústřední rada informována o stavu kostela v Boru u Tachova, který nedávno přijala do svého majetku. Budovu je nutné staticky zajistit, protože krov je podle nálezu památkářů v havarijním stavu. Ústřední rada přijala rezignaci Mgr. Michaela Štojdla z plzeňské diecéze na funkci člena církevního kárného výboru a uložila plzeňské diecézi zajistit náhradníka. Ústřední rada rovněž stanovila termín dvoudenního výjezdního zasedání, které se bude konat 15. a 16. května v Betlémě v Janských Lázních.

Ve finančním referátu, který vedl za onemocnělého finančního zpravodaje bratr patriarcha, byl mj. schválen záměr uspořádat konferenci du-

Pohostenie u bezdomovcov

Vianočné sviatky patria k najkrajším v roku, práve kvôli rodinnej atmosfére. Nechceme však, a nemali by sme zostať uzatvorení vo svojom vlastnom pohodlí už či rodinnom alebo cirkevnom. Viera je rovnako o dávaní ako aj o prijímaní, a mali by sme si nájsť spôsob ako ju vyjadriť aj voči tým, ktorí nám nemajú čo vrátiť. Aspoň na prvý pohľad.

Náboženská obec v Bratislave prispela k vianočnej atmosfére a radosti v azylovom dome pre ľudí bez domova. Sestry a bratia zo spoločnej zbierky navarili kapustnicu a doniesli misky koláčov pre asi 80 bezdomovcov z Bratislavy a okolia. Obed pred Štedrým dňom patrila službe ľuďom, ktorí v mnohých prípadoch nie vlastnou vinou zostávajú bez vlastnej strechy nad hlavou a našli nielen fyzický ale aj duchovný domov u kňaza Antona Srholca, ktorý sa o nich už roky stará v Podunajských Biskupiciach pri Bratislave. Katolícky kňaz Anton Srholec je jedna z najznámejších postáv cirkevného života na Slovensku. Za komunizmu strávil 8 rokov vo väzení v uránových baniach v Jáchymove, a napriek tomu, že ho ešte v r. 1971 do kňazskej služby vysvätil pápež Pavol VI., bol prenasledovaný nielen za onoho režimu, ale nedostal súhlas katolíckej vrchnosti ku kňazskej službe dodnes. Napriek tomu, nielen že si nestážiže ale je všestranne činný ako na poli teológie, kultúry, vo verejnej činnosti a v charite. Od roku 1992 sa venuje bezdomovcom, pre ktorých zriadil domov, za ktorý vzal na seba zodpovednosť. V domove zvanom RESOTY je pohyblivo prítomných 80-120 bezdomovcov. Je to neštátne občianske združenie, ktoré žije zo sociálnych príspevkov bezdomovcov a z pomoci dobrodincov. K Srholecovi sa stále hlásia i tí, ktorí sú na okraji spoločnosti, cirkvi, alebo inak postihnutí občania. Anton Srholec je neobyčajne obdarovaný človek širokého srdca a spolu so svojimi bezdomovcami sa tešil z našej prítomnosti. Naš biskup Jan Hradil rozdával ako vždy dobrú pohodu i slová povzbudenia, brat Petratur hral na harmoniku koledy, ostatní pomáhali s obsluhou. Nakoniec sme všetci boli obdarení spoločnou radosťou a potešením. Veď Ježiš sa tiež kedysi narodil ako bezdomovec.

Počas pôsobenia biskupa Hradila sa urobilo v Bratislave hodne práce medzi veriacimi. Kým pred niekoľkými rokmi tu bolo malé spoločenstvo, na Prvý sviatok vianočný 2008 prišlo viac ľudí než bolo lavíc na sedenie. Náboženská obec v Bratislave sa stáva postupne viditeľnejšou aj v ekumenickom spoločenstve a vo všeobecnom povedomí. Ako možno čitatelia vedia, staviame nový kostol – keď bude hotový, radi vás pozveme na slávnostné otvorenie.

Jozef Kulačík

chovních se zájmem o sociální činnost. V ekumenicko zahraničním referátu ústřední rada vzala na vědomí, že cesty představitelů církví ERC do Bruselu ve dnech 27. - 29. ledna se zúčastní bratr patriarcha dr. Tomáš Butta, pražský biskup dr. David Tonzar a tajemnice Ekumenické rady církví sestra Sandra Zálabová.

V tiskovém a kulturním referátu schválila ústřední rada program oslav výročí narození TGM, které naše církve tradičně pořádá v parlamentu. Letos se bude setkání konat 5. března a hlavní referáty přednesou prof. Jan B. Lášek a prof. Jan Sokol. Ústřední rada vzala na vědomí, že byl splněn úkol zadaný tiskovému odboru a Agenda Církve československé hustiské ve slovenštině byla předána slo-

venskému biskupovi dr. J. Hradilovi. V osobním referátu bylo mj. schváleno vysluhování svátosti svcení kněžstva: Mgr. Sylvi Strettí z pražské diecéze (po složení zkoušky před církevní zkušební komisí), sestře jáhence Miroslavě Jarolímové z plzeňské diecéze, sestře jáhence Jaroslavě Horkové z plzeňské diecéze a jáhence Mgr. Miladě Štojdlové z plzeňské diecéze (po složení zkoušky před církevní zkušební komisí). Ústřední rada rovněž stanovila pravidla pro skládání zkoušek před církevní zkušební komisí. Pokud bude někdo přijat do služebního poměru s podmínkou složení zkoušky, podmínka musí být splněna do tří měsíců. Nestane-li se tak, služební poměr končí.

(red)

